

TORONTAI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta délután		

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Ma délelőtt koronatanács volt.

Beograd, nov. 3.

Ma délelőtt 10 órára minisztertanácsot hívtak egybe a király elnöklése alatt. Ezen az ülésen igen sok fontos külpolitikai jellegű kérdést tárgyaltak le, továbbá reszortügyekről referálnak az egyes miniszterek. Meg fogja állapítani a koronatanács a kormány munkaprogramját az új szkupstinai ülésszakban.

Politikai körökben nem tartják kizártnak, hogy ezen az ülésen szóvá teszik a tervezett kormányrekonstrukció ügyét is.

Radies Sztepán, aki tegnap érkezett meg Beogradba, újra előtérbe tolt a kormányrekonstrukció kérdését. Nagyon valószínű, hogy két napon belül tisztázódni is fog ez a kérdés.

Tegnap még valószínűnek tartották, hogy Radies reszortminiszter lesz, míg estére olyan hírek terjedtek el, hogy tárca nélkül lép be a kormányba.

Egy bizonyos, hogy a rekonstrukció nem nagy változást jelent majd a kormányban. Az újabb kombinációk szerint, Jovánovity Ljuba és

Zsivkovity Ljuba kerülnek be a kormányba, még pedig Jovánovity a belügyi, Zsivkovity pedig az igazságügyi tárca élére. Ebben az esetben Makszimovity Bózsó, a mostani belügyminiszter más reszortot vállalna. A radikális-klub elnöke pedig Trifkovity Márkó lenne. Ezekre a kombinációkra egyelőre hivatalos adatok nincsenek.

Tegnap este Pasity miniszterelnöknél voltak Uzunovity, dr. Szksity és Krszta Miletity miniszterek, akik hosszabb ideig konferáltak vele az aktuális kérdésekről.

Ezer aranyat követelnek az elrabolt kerületi főnöktől.

Beograd, nov. 3.

A kacsakok által elrabolt Blazsity kerületi főnök, Milosevity főpap és a gépkocsivezetőjük sorsa felől még mindig nincs semmi pozitív jelentés.

Tegnapra olyan hírek terjedtek el, hogy a két főtisztviselőért a kacsakok ezer Napoleon arany váltásdíjat követelnek.

Ezzel szemben az elbasszáni prefektus azt állítja, hogy a foglyok már az albán hatóságok kezében vannak és egy-két napon belül visszaérkeznek az ország területére.

A konkordátum ügyéről tárgyalnak.

Beograd, nov. 3.

Tegnap délelőtt és délután a külügyminisztériumban konferenciát tartottak a konkordátum ügyében.

Az ülésen Ninesity külügyminiszter elnökölt és Trifunovity, dr. Smodlaka, Jovánovity Ljuba és Radies Pavle vettek rajta részt.

A volt Monarchia államadosságainak felosztása.

Prága, nov. 3.

Ma délelőtt kezdődött az a konferencia, amely az utódállamok közt van hivatva elosztani a volt monarchia államadosságait.

Egyes utódállamok delegátusai már vasárnap óta Prágában tartózkodnak és előtanácskozásokat folytattak.

Az amerikai botránypör tárgyalása. Newyorkból jelentik, hogy holnap kezdik meg annak a nagy botránypörnek a tárgyalását, amelynek központjában Miller volt állami vagyombiztos áll. Miller a háború folyamán lefoglalt német vagyonok gondnoka volt és egy svájci társaságtól 300 ezer dollárt kapott, hogy a lefoglalt német vagyomból hét millió dollárt kiadott.

Semleges zóna lesz Görögország és Bulgária között.

Athén, nov. 3.

A hivatalos politikai körökben meg vannak róla győződve, hogy a népek tanácsa Görögország igényeit ki fogja elégíteni a balkáni béke biztosítása.

Ami pedig az általános béke biztosítását illeti, azt hiszik, hogy a népek tanácsa Görögország és Bulgária között semleges zónát fog létesíteni, ami a két ország határorségének közvetlen érint-

kezését meg fogja szüntetni.

Görögországban egyébként megelégedéssel kommentálták Ninesity külügyminiszter beszédét, amelyet a bolgár-görög határincidens alkalmával a szkupstinában mondott.

A numerus klauzus ügye a népszövetségi tanács előtt.

Páris, nov. 3.

A népszövetségi unió, mint emlékeztetés, június havában kongresszust tartott Varsóban, amelyen foglalkoztak kisebbségi szemszögből nézve a numerus klauzus ügyével is. Ezen az ülésen mély sajnálattal vették tudomásul, hogy Magyarországon még mindig életben van a numerus klauzus és ezt a tényt a Népszövetség tanácsának figyelmébe ajánlották.

A népszövetségi tanács mostani decemberi ülészakára kitűzte a numerus klauzus ügyét is.

A tanács ülésén Bethlen miniszterelnök vesz részt, aki bejelenti, hogy a numerus klauzus Magyarországon sem nemzetiség, sem vallásfelekezetek ellen irányuló intézkedés, hanem tisztán azt célozza, hogy az országot a szellemi proletariátustól megmentse.

Ha a népszövetségi tanács mégis tárgyalásra tűzné ki a numerus klauzus ügyét, úgy Bethlen követelni fogja az összes függő kérdések napirendre való kitűzését, a lefegyverzés és a kisebbségek ügyének kérdését.

Katonai amnesztia készül.

Beograd, nov. 3.

Tegnap délután kihallgatáson jelent meg az udvarban dr. Ninesity külügyminiszter, majd utána Lazarevity Brankó tirannai SHS követ. Öt óra után pedig Trifunovity hadügyminiszter volt kihallgatáson, aki hír szerint, egy ukázt vitt aláírásra a katonai bűnösök amnesz-

tiájáról. Közlebbi adatok nem ismertek az amnesztiáról, de olyan hírek tartják magukat, hogy mindazok, kik eddig nem tettek eleget katonai kötelezettségüknek és szökésben vannak, ha 1926 január 1-ig jelentkeznek a katonai hatóságnál, kegyelmet kapnak.

Hindenburg megvált az elnökségtől.

Berlin, nov. 3.

A német nemzetiek lapja, a „Tag” azt írja, hogy a német nemzeti miniszterek lemondása miatt Hindenburg elnök is a legkomolyabb for-

mában azzal a tervvel foglalkozik, hogy leköszön állásáról.

A „Tag” tudósítása politikai körökben nagy feltűnést keltett.

A szociáldemokraták tért hódítanak Angliában.

London, nov. 3.

Anglia háromszáz városában és községében tartott községi választás eredményéről a „Morning Post” a következőket közli:

Londonban a szociáldemokraták nyertek 30 mandátumot és nem vesztek egyet sem, a községi reformpártiak nyertek négy képviselőtestü-

leti tagságot és vesztek 29-et, míg a haladók hat ujat kaptak és ugyanannyit vesztek.

A többi városokban a nyert és a veszett mandátumok számai az egyes pártok között így oszlanak meg: Konzervatív 26, 49, szociáldemokraták 73, 25, liberális 11, 33. Számos eredmény még ismeretlen.

TÖZSDE

November 3.

Zürich. Berlin 123.56 és egyenyed, Budapest 72.70, Newyork 518 és háromnegyed, Milánó 20.55, Prága 1587 és fél, Szófia 375, Bukarest 246 és egyenyed, Beograd 920, London 2514 és fél, Páris 2565.

Budapest. A gabonairányzat tartott. A rozs 225-230, az árpa 240-260, a sörárpa 320-350, a köles 200, zab 245-250, öreg tengeri 275-280, új tengeri 160, decemberi szállításra 170, januárra 175, a korpa 157-160.

Leszerelték a vasutak telefonjait.

Beeskereken már végrehajtották a rendeletet.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 3.

Hihetetlennek hangzó esemény történt tegnap. Az állam nem hitelez többé az államnak. A jobbkez nem akar többé tudni a balkézről és az állam jobb zsebe nem akarja tovább viselni a balzseb adósságait. Az érthetetlen esemény, érthetően előadva a következőképpen szól:

A vasuti állomások és általában a vasuti hivatalok telefondijaira a postaügyi minisztérium hitelt nyújtott a közlekedésügyi minisztériumnak. A postaügyi minisztérium most ezzel a több éves gyakorlattal elégedetlen és új rendszer bevezetését határozta el. Készpénzben követeli a biztosítékot és a vidéki beszélgetésekre szóló egy havi átalányösszeget. A múlt hónap végén rendeletet kaptak a postahivatalok, hogy szólítsák fel a vasuti hivatalokat az esedékes összegek befizetésére, ellenesetben szereltesék le a telefont. A vasuti állomások és hivatalok megkapták a felhívást, nem tudtak azonban ennek megfelelni, mert nincs meg az erre a célra szükséges fedezetük. Hétfőn reggel azután megjelentek a posta alkalmazottjai és leszerelték a telefonokat.

Tegnap délelőtt már hiába kértük a beeskereki Béga-part állomást, a vonalmérnökséget. Nincs telefonjuk — hangzott a válasz. A vasutállomásokat izolálták a városi élettől. Ha — Isten ments — szerencsétlenség történne az állomáson, nem volna telefon, amelyen gyorsan értesíthetnék a mentőket, vagy a rendőrséget, ha sürgős segítség kellene, emberéletük pusztulhatnak el csak azért, mert két minisztérium haragszomrádot játszik. A közönségnek nem áll jogában megkérdezni, hogy megy a legközelebbi vonat, mert az állomásnak nincs telefonja. Az eseteknek, a visszás furesza helyzeteknek ezernyi variációi kerülnek napvilágra abban a pokolian nevetséges és a végtelenségig bosszantó tragikomédiában, amelyet itt egyrészt a tisztviselők, másrészt a nagyközönség kárára játszanak.

A telefon leszerelésének közvetlen oka másra vezethető vissza. A postaügyi minisztérium ingyen telefont szerelt fel a miniszteri főtisztviselők lakására és hivatalába és ellenszolgáltatásként a telefon felvigyázással megbízott magasabb tisztviselők vasuti szabadjegyet kaptak a közlekedésügyi minisztériumtól, hogy a vasutvonal mentén fekvő telefonvonalakat megvizsgálhassák. A közlekedésügyi minisztérium legutóbb bevonta a szabadjegyeket és erre rendelt el feleletül a postaügyi minisztérium a vasuti telefonok előfizetési díjának befizetését, ellenesetben leszerelésüket.

A két minisztérium háboruságának egyelőre a közönség issza meg a levét, — reméljük nem sokáig.

A bíróság beszüntette az eljárást a „Torontál” második sajtópörében.

Beeskerek, nov. 3.

Az új sajtótörvény életbeléptetése óta tegnap tárgyalták le a „Torontál” második sajtópörét, amely csakugy, mint az első esetben, az eljárás beszüntetésével végződött.

A beeskereki törvényszéken dr. Jovanovity Bogdán tanácsa szombaton délelőtt foglalkozott a „Torontál” ellen hivatalból indított sajtópörrel. Az ügyészség a lap augusztus kilencediki számában megjelent „Jóváhagyták a Car Dusanova utca rendezésének terveit” című cikk egyes kitételeit inkriminálta, melynek szerzőségét Juhász Ferenc hirlapíró, a cikk írója vállalta.

A bíróság dr. Bratity Dusan törvényszéki bíró referatúmának, valamint dr. Borsodi Lajos védő előterjesztésének meghallgatása után, a következő végzést hozta:

A kerületi törvényszék a sajtótörvény 84-ik szakasza alapján úgy találja, hogy a vádlott Juhász Ferenc bíróság elé való állításának nem ad helyet a szerb büntetőtörvénykönyv 10., 103. szakaszába ütköző és sajtó útján elkövetett véttség címén és ezért a további eljárást ellene beszünteti.

Indokok: Az államügyészség Juhász Ferencet azért vádolja, mert a „Torontál” 178-ik számában „Jóváhagyták a Car Dusanova utca rendezésének terveit” című cikkében a következő inkriminált részt írta:

„A centralizáció áldásait mi beeskerekiek a legjobban érezzük. ... A kövezet felszedése nagyon gyorsan ment, mert ehhez ugylátszik nem kell miniszteri engedély. ... Te jó Isten, hány miniszternek kell beleegyezést adni ahhoz a munkához, amelyet teljesen a mi pénzünkön végeznek el, mert az állam egy vasat sem ad hozzá. ... Talán soha sem éreztük még ilyen fojtóan, hogy mit jelent az autonómia megszüntetése — mint ebben az esetben. ... a mikor a bürokratizmus formaságai miatt száz és száz embernek napnap után megújuló kellemetlenségei vannak.”

Ebben a kitételben az ügyészség az államnak és az állami rendnek lekicsinylését és megtagadását látja.

A bíróság azonban azon az állásponton van, hogy az inkriminált kitételben a szerb törvénykönyv 103-ik paragrafusának egyetlen egy eleme sem foglaltatik, mert sem az

Amerika legolvasottabb könyve. Newyorkból jelentik: Az egyik nagy newyorki napilap nemrégiben körkérdezt intézett olvasóihoz, hogy megállapíthassa, melyik az a könyv, amelyik felé legosztatlannabb érdeklődéssel fordul egész Amerika népe. A válaszolás határidejének lejártá előtt természetesen a legkülönbözőbb kombinációk keringtek. Az egyik párt Jack London föltétlen győzelmet hangoztatta, a másik Amerika új csillagának, J. O. Curwoodnak jóslott nagy sikert, mindenkit ámulatba ejtett az az eredmény, amely a válaszokból ki-világosodott. A pálmát t. i. nem egy

alkotmányban, sem pedig valamelyik törvényben nem foglaltatik az, hogy a mi államunk centralisztikus volna, hanem csak annyi, hogy egységes parlamentáris monarchia. Igaz, hogy a praktikus állami életben lehetne azt a következtetést is levonni, hogy a mi államunk csakugyan centralisztikus, azonban ilyen rendelkezés sehohol sincsen kifejezetten törvénybe foglalva, sőt mi több, a praktikus állami életben, különösen a teoriában mindinkább előtérbe nyomul az állami élet decentralizációja. A mi politikánkban ma vannak pártok, amelyek a decentralisztikus állami rendet propagálják, amelyek ennek érdekében működnek, sőt egy ilyen párt kormányon is van. Eszerint az állam centralisztikus berendezésének kritizálását semmiféle vétkeknek tekinteni nem lehet, sem pedig semmiféle büncselekménynek. Az összes polgároknak kívánsága, hogy minél előbb visszaállítsák a városi autonómia, önkormányzati községek alapításával, amin a kormány is dolgozik és már készül is a községi kormányzatról szóló törvény tervezete. Tudott dolog, hogy a város önkormányzatának felfüggesztése kára a városnak és a lakosság érdekeinek és az inkriminált cikk szerzője teljesen jogosan és a törvény határain belül agítal annak érdekében, hogy minél hamarabb állítsák vissza a város önkormányzatát.

A bürokratizmus, amelyre az inkriminált cikk írója támad, semmiféle állami alakulat, azonkívül, hogy ellenkezik a demokratikus állam közigazgatási rendszerével, mint amilyen a mi államunk. Az író figyelmeztet és rámutat a mi közigazgatási rendszerünk egy hibájára, amelyet ki kell küszöbölni és amely megakasztja az egész állami apparátus rendes menetét.

A „Torontál” elsősorban a mi helyi lapunk, amely mint a közvélemény organuma, kell, hogy védje és képviselje a polgárság érdekeit és hogy rámutasson a városi önkormányzat minden hibájára és ezzel kapcsolatosan az állami közigazgatásra is, amely megakasztja a város normális fejlődését és ezzel a polgárság jólétét is sérti.

Az inkriminált cikknek ez a tendenciája és azt a város és a polgárság érdekében írták meg, a törvény keretein belül.

A fentebb említett okoknál fogva a Juhász Ferenc elleni eljárástól el kellett állni.

érdekesítő regény, nem is szépirodalmi munka vitte el, hanem komoly, tudományos mű: H. G. Wellsnek a világhírű írónak és tudósnak Nagy Világtörténete, amely egyébként — mint azt egy másik statisztika igazolja — egyúttal a legtöbb-ször újra nyomtatott angol könyv is s elterjedtség tekintetében közvetlen a biblia után következik.

Öngyilkos katonazenész. Beogradból jelentik: Tegnap este 7 órakor ecetsavval megmérgezte magát Pacsorvski Ottokár csehszlovák illetőségű zenészörmeister. Tettének oka ismeretlen.

HIREK

— nov. 3.

A mai minisztertanács. Beogradból jelentik: Ma délelőtt tíz órakor a király elnöke alatt a minisztertanács ülést tartott, amelyen Pasity a belpolitikai helyzetet ismertette. A kormányrekonstrukció kérdése nem került szónyegre.

Házasság. Neumann Irma Veliki-beeskerek és Wilhelm Blumenstock, a „Prva Hrvatska Stedionica” vin-kovcei fiókjának vezetője nov. 1-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

Hatálytalanított athelyezés. Ingyn Zsiva okl. gépészmérnököt, a gőzkazán felügyelőség főnökét, akit nemrégiben Oszijekre neveztek ki hasonló minőségben, most visszahelyezték a beeskereki gőzkazánfelügyelőség élére.

Suvakovity államtitkár Beeskereken. Suvakovity Lázár agrárreform-miniszteri államtitkár tegnap Beeskerekre érkezett. Ma délelőtt Krszity Vászta alispánnal Csókára utazott. Suvakovity beeskereki és általában bányai tartózkodása alatt az agrárreform viszonyokat tanulmányozza. E célból már régebben itt járt és az akkor megszakított munkáját folytatja most a Bányában.

Halottak napja a beogradí katonai temetőben. A kossutnyáki német katonai temetőben tegnap az elesett hősök sírján istentiszteletet tartottak, amelyen Ölshausen német követ, a beogradí német kolónia és a valóságügyi miniszter megbízottja vettek részt.

Összetűzés a skrijevói Orjuna és Radicsék között. A Susák közelében fekvő Skrijevóban tegnap az Orjuna-nások felvonulást rendeztek, amely közben összetűzés támadt köztük és a Radics-párt követői között. A szóváltás verekedéssé fajult és két ember a Radics-pártból súlyosan megsebesült, úgy hogy Fiuméba kellett őket szállítani és operációnak alávetni.

Szerencsétlenség a nyitott vasuti sorompó miatt. A Beograd mellett fekvő Szabács községben tegnap éjjel egy órakor a 103. számú személynvonat az egyik átjárónál elkapott egy parasztszekeret és a lovakat, valamint a kocsis utasait Urosevity Boriszlávot és feleségét halálra morzsolta, Grcsity Theodore, aki harmadiknak ült a kocsiban, súlyos sebesüléssel menekült meg.

* A „Testör”, Molnar Ferenc vígjátéka ma 5, 7 és 9 órakor.

Blaža Lujza jobban van. Jelentette a „Torontál”, hogy a magyar szín-művészet büszkesége, Blaža Lujza súlyosabban megbetegedett. A nagybeteg művész állapotában tegnapra javulás állott be, úgy hogy már nagyon kívüli tölthette a tegnapi napot.

Megdobálták a román trónörökös személykocsiját. Bukarestből jelentik: Chitilla rendező állomásán tegnap ismeretlen tettesek megdobálták a kimpolungi személyvonatot, amelyhez hozzá volt csatolva Károly trónörökös szalonkocsija. A szalonkocsiban a Fundatia Carol igazgatója, Mureur ült egy kulturális bizottsággal. A trónörökös nem volt a vonaton. A szalonkocsinak több ablaka betört, de sebesülés nem történt. A legszigorubb vizsgálat indult meg a tettesek felkutatására.

QUO VADIS??

QUO VADIS??

Értekezlet a keskenyvágányu átépítéséről. November 5-ikén a keskenyvágányu vonal bizonyos részeinek átépítéséről értekezlet lesz Kleken, amelyen résztvesz az államvasut, a Torontali Helyérdekű vasutak delegátusa és Alekszity Bogoljub polgármester.

Pótvásárt kér Vranjevó. Vranjevón október 25-ikén országos vásárt tartottak. A kedvezőtlen időjárás folytán a vásár nem sikerült, ezért a község vezetősége november tizenötödikére pótvásár engedélyezését kérte. A becskerei kereskedelmi és iparkamara pártolól foglaltatja a kérvényt a kereskedelemügyi minisztériumhoz.

* A „TESTŐR“.

Egy rozsdás szög miatt elveszti jobb lábát. Funkán Péter 76 éves nakovói földműves az egyik ottani malomban rozsdás szögbe lépett. Állapota annyira rosszabbodott, hogy orvosai tanácsára jobb lábát amputálják.

Tűz. Kovacska Maksza botosi földbirtokos házának udvarán kigyuladt és elégett az ott felhalmozott szén- és szalmakészlet. A kár jelentős, egy része biztosítás révén azonban megtérül.

* A „TESTŐR“.

A siámi király közérdekéből elvált a feleségétől. Londonból jelentik: A Manchester Guardian hirt ad róla, hogy Siám királya elvált feleségétől. Királyi rendelet jelent meg Siám állam hivatalos lapjában, Bangkok fővárosban és ez a rendelet kimondja, hogy a király felbontja házasságát és volt feleségének megtiltja, hogy a királyné címét viselje. A válás oka a rendelet szerint az, hogy a királyné összeférhetetlen természetű és nem méltó magas hivatásához, tehát közérdekéből kellett a királynak elválnia. A Manchester Guardian a volt királynéhoz fordult kérdésével, hogy közelebb tudjon meg a válásról, de a trónjafosztott királyné azzal tért ki a válasz elől, hogy a király jelleméről tanácsosabb neki nem beszélnie, mert különben kitiltanak Siámból, mert pedig ő hazájában akar maradni.

* A „TESTŐR“.

Rádiószerecsétlenség Magyarországon. Tegnap éjjel történt az első szerecsétlenség a rádióval kapcsolatban Magyarországon. A csepeli leadóállomáson teljesített szolgálatot Cégényi Lajos 21 éves műszaki tisztviselő. Az éjszaka ő lévén az inspekción tisztviselő, valahogy munka közben hozzáért a magas feszültségű áramvezetőhöz és azonnal szörnyen halt.

A „Torontál“ minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tüzkár ellen.

Heltai Jenő leánya Lugosra megy férjhez. Lugosról jelentik: A kiváló magyar írónak, Heltai Jenőnek Erzsébet leánya hamarosan férjhez megy egy lugosi mérnökhöz. A nagy író leányát tegnap jegyezte el Gál Ernő vegyész-mérnök, a lugosi Baumel, Steiner és Társa likörgyár cégtulajdonosának fia, a cég vegyész-mérnöke. Az illusztris magyar író a napokban várják Lugosra családi látogatóra.

* Uj név! Douglas Fairbanks! A „Balkán Bioskop“-ban szerdán és csütörtökön ismét egy nagy világsláger „Z“ a fekete lovag kerül bemutatásra. Amit itt Douglas Fairbanks a főszereplő, mint színes, akrobata ebben művészi nyujt, az a szellemi és testi kifejezés legfelsőbb foka, oly eredmény, melyet ez az elismert nagyszerű művész minden eddigig fölülmul, oly éragadóan kedves, bátor, kaprázatos és ujszerű trükkökkel dolgozik. Nem kriuzálm, csak dicséni lehet majd ezt a filmet, melyért a világ összes mozisai versengnek! „Z“ a fekete lovag román címe Jókai „Szegény gazdagok“ című regényére emlékeztet, melyben Fatia Negra, az alarcos lovag szinten oly utazatos módon bukkant fel, hogy a szíveket megremegtesse. Meg kell tanulunk egy új nevet „Douglas Fairbanks“, kinek neve a következő napokban már fogalom lesz Becskereken. Jegyek már kaphatók!

Ingyen kapható eserép- és malter-törmelék. Elszállítható a becskerei törvényszék udvaráról.

Egy sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Pénteken elő egy evre a „Torontál“-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, lehneműjét ötvenezer dinárra.

* A „TESTŐR“.

Három elmarasztalás után, felmentés. Szubotícáról jelentik: A szubotícai törvényszéken Pavlovity István törvényszéki elnök tanácsa sorozatos sajtóperekben ítélkezett szombaton és hétfőn délelőtt. A vádlott mind az öt ügyben Csuka János szubotícai újságíró, az „Ucca“ volt szerkesztője és a „Hirlap“ munkatársa. „Elbocsájtott városi díjnak“ volt az első inkriminált cikk címe, amelynek egyik kitételét Uszkovity György, volt városi napidíjas magára nézve sértőnek találta. Mivel a szóbanforgó lapszám még az új sajtótörvény előtti napon jelent meg, a bíróság helyt adott a védő kérelmének és az ügyet a régi sajtótörvény szerinti eljárásra utasította. A második ügy az „Ucca“ augusztus 25-iki 16-17. kettős számában „Kivagat főkapitány ur?“ című cikk miatt hivatalból megindított sajtópör volt. Csuka János a vádlott, tanuk kihallgatását kérte, akik bizonyítani tudják, hogy a szubotícai főkapitány tényleg használta a sértő kifejezést. A bíróság nem adott helyt a kívánságnak és becsületsértésben bűnösnek mondta ki a vádlottat, akit ezért egy havi fogházra ítélt. A harmadik cikk, amelyet inkrimináltak, ugyancsak az „Ucca“-ban jelent meg „Az Ucca betiltásának története“ címen. A bíróság ebben becsületsértésért és rágalalmazásért találta bűnösnek a vádlottat és ezért három havi fogházra ítélt. A negyedik vád a „Nem félünk főkapitány ur!“ című cikkből inkriminált egyes kitételeket és a bíróság rágalalmazásért és becsületsértésért négy havi fogházzal sújtotta. Valamennyi ügyben fellebbezett a vádlott és kérni fogja a fellebbezési bíróságtól a megnevezett tanuk kihallgatását. Hétfőn tárgyalta a törvényszék tanácsa az ötödik sajtópert, amely Horvát Cvetko főkapitány ismeretes nyelvrendelét bírálta élesen. A bíróság nem találta sértőnek a szöveget és ezért felmentő ítéletet hozott.

Elet-halálharc a levegőben.

Megőrült egy repülőgép utasa a levegőben és megtámadta a pilótát

Prága, nov. 3.

A légitforgalom történetében ez ideig páratlanul borzalmas esemény történt tegnap 1250 méter magasságban, Gömörmege fölött. Az eset előzményei a következők.

Délután két órakor megjelent a kassai repülőtéren Csizsanik Sándor gör. katolikus lelkész és egy utasrepülőgépbe szállott. A pilótával egy negyed órát vártak, de mert más utas nem jött, a pilóta elindult. Előbb azonban leszállt utasát, ahogy az repülőgépen szokás.

A lelkész eleinte nyugodtan viselkedett, alig voltak azonban harminc kilométerre Rimaszombattól, észrevette a pilótát, hogy utasa mozgolódik, azonban az utas mozgólódása nem akart szünni. Valahogy hátrafordult a pilóta és ekkor észrevette, hogy utasa vérbenforgó szemekkel igyekszik a szíjjazásból kiszabadulni. Rosszat sejtett, de mert közvetlen a gömői hegyek fölött repültek, nem tudott leszállani. A háta mögött pedig Csizsanik most már artikulálatlan üvöltésbe tört ki, úgy hogy a pilótának nem lehetett kétsége azon, hogy utasa megtébozódott.

A pilóta eleresztette most már a kormányt és a gép szabadjárá engedve óránkénti 130 kilométeres sebességgel 1250 méter magasságban rohant vezető nélkül, míg a pilóta megfordulva élet-halál harcot vívott szerencsétlen utasával.

Közvetlen Rimaszombatt előtt legyűrte és visszaigazította a pilóta a szíjjazásba a szerencsétlen lelkész és baj nélkül leszállt vele. A földön a beteg újra dühöngeni kezdett, úgy hogy három ember tudta csak megfékezni.

A „cupringerek“ panasza.

„Nyilatkoznak“ a zugközvetítésről és a cselédmizériákról.

Becskerék, nov. 3.

Tegnap délutánra magához kéretett a cselédközvetítő, vagy népies nyelven, a cupringer. Az irodahelyiségében fogadott a nagy nyilvánosság előtt és az állandóan helyeslő közvélemény előtt elmondta a véleményét egy és más dologról. Az asztalon petróleumlámpa állott, amelynek lángja kísérteties fényt vetett az asztal körülülő cselédekre, csaposlegényekre, facér szobaleányokra, dajkákra. Ugy ültek ott figyelve, felkényökölve gondterhes fejüket, mintha a főnök ur, mert úgy hívják, nem is az ő életükről beszélne, hanem most először hallott érdekes beszélyt olvasna fel a Regélő Bácsi című képes kalendáriumból. Nem is esoda, hogy felfigyelnek a szóra, Piking Jakab, a cselédszerző érdekesen és összefüggően tudja elmondani a sérelmeket. Ugy beszélt, mintha jegyzőkönyvet diktálna, kitűnik, hogy valaha ezt is csinálta, esendő korában. De azóta hej, esz-

tendők mulottak el és a rokkantság most odaláncolja az íróasztalhoz. Itt is azonban délcegen ül, egyenesen, rendben tartja embereit, szívélyes, de szigorú is egyuttal.

„Nagyon hálás vagyok, hogy elfáradt ide és megtetszik hallgatni jogos kívánságainkat. Nem az én bánatom egyedül, hanem sérelme a másik cselédközvetítőnek, Kotek-nének is, de nemcsak a mi kívánságunkat teljesíti, hanem az érdekelt munkásokét és munkásleányokét is, akik rendszeresen foglalkoznak szolgálattal, de még jót tesznek a „naccságokkal“ is, akik belátják, hogy cselédek ellen cselekszenek, ha úgy tesznek, mint azok, akikről Önnek beszélni fogok“.

Miután így megnyugtatót, hogy nem üzleti érdekről, hanem a legeslegfontosabb közügyről van szó, melyről esoda, hogy Locarnóban nem foglalkoztak vele, türelmesen meghallgattam a cupringer urat. — mert hát mit tehettem volna mást.

„A legnagyobb sérelem a pincérek elhelyezkedése körül éri a közvetítőket — kezdte. Pincérügynök is vagyok, de nem jutok ilyenmü állásközvetítéshez, mert a pincérek egymás között intézik el ezt az ügyet és elhelyezik az állásnékülket. Főpincér elhelyezésére már nem emlékszem a praxiszomban. Megtörténik az is, hogy protekcióval jut kondícióhoz egy olyan főpincér, akinek nincs is megfelelő képesítése, csak protekciója. Előfordulnak hasonló zugközvetítések csaposknál is. A vendéglői személyzetből általában csak szolgálért és mosogatóleányért, ritka esetben kizéleányért fordulnak hozzám, vagy a másik közvetítőhöz.

Ami a cselédeleányokat illeti, a legnagyobb baj az Becskereken, hogy ilyenkor, előrehaladott öszo, beözönlenek a falusi parasztleányok és kiszorítják állásukból az egész éven át szolgáló leányokat. Hónuk alá veszik a batyujukat és sorra járják a város utcáit, direkt azon kiáltással — mondja a közvetítő nyomatékkal — hogy „Naccsága nem kell cseléd?“ és a legnagyobb része, tisztelet a kivételnek, a vasúti állomásokon és az itebeji hajóállomáson szegődik el.

Egyes ismerős asszonyok, mint például vidéki kofák (?) mesterszerűen foglalkoznak elhelyezéssel — folytatja a hallgatóság élénk bólogatása mellett Piking a sérelmeit. — Például (mert példával is szolgál) a piacon vesz a Nagysága egy kövér libát és kérdezi, hogy „nem tudna-e cselédeleányt?“ „De igen naccsága, van — hangzik legtöbbször a felelet, a legközelebbi piackor majd behozom, kettőt, hármat is ha kell, mert akad leány bőven. De — sugja bizalmasan, nincsen könyvük...“ Majd veszünk neki — szól a felelet.

Ilyenek a szakmánk sérelmei. A helybeli leányokat, akik nem szoktak a városban menni kinálkozni, nem keresi senki. Így aztán sürün előfordul, hogy álnéven is beállnak és egy szép napon eltűnnek fehérneművel, ékszerrel együtt. Munkaadójuk nem mer fellépni ellenük,

A „Torontál“ minden éves előfizetőjét 50.000 dinárra biztosítja tüzkár ellen a Kontinentál biztosítótársaságnál.

Orient Bioskop

Kedden, nov. 3-án 5, 7 és 9 órákor
Szerdán, nov. 4-én 5, 7 és 9 órákor

Az egész világon óriási sikert aratott!
A berlini Márvány-palotában október hó 24-ikén
volt a bemutatója.

A TESTŐR

Molnár Ferenc klasszikus vígjátéka 6 felvonásban.
A főszerepekben ALFRÉD ABEL, a nagy karakter-
színész és KORDA MÁRIA.
Az évad legkitűnőbb vígjátéka!
JÖN! Tolstoj leggyönyörűbb regénye filmen: „A sötétség hatalma”. A moszkvai cári színház művészeivel!

Pénztárnnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u.
4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon
d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

mert nincsenek szabályszerűen be-
jelentve, de megtakarította azt,
hogy nem kellett a közvetítésért fi-
zetni és kibujt az adófizetés és a
munkásbiztosító kötelezettségei
alól. Drága takarékoság . . .

A végén belemelegedett a be-
szédbe, elfogta a nyilatkozók heve,
elragadta és kiemelte a sápadt cse-
lédek, munkanélküli béresek, csa-
posok világából. Egy öreg takarító-
nő köhögése zavarta meg és hozta
vissza ebbe az árnyékvilágba. Igen
— mondja még magasan, ércesen,
mint az interjút adó politikus —
írja meg kérem — és a következő
percben már visszasüppedt dívá-
nyára és írta a vaskos főkönyvből az
egyhangú szöveget: Gergely Kati
született . . .

A csendes szenderegésükből fel-
zavart hallgatók pedig könyökökre
támasztva fejüket, folytatták a
szundikálást. Ráérnek.

SPORT

Football.

Az I. osztályu bajnokság állása.
1. Dusán Szilvi 6 pont. 2. ZsAK-
Szlávija 4 pont. 3. Obility 4 pont.
4. Szrbija 2 pont. 5. Kadima 0 pont.
A ZsAK-Szlávija még a Dusán Szil-
vivel, az Obility a Szrbijával játszik.
A Kadima összes mérkőzéseit le-
játszotta.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, ismerő-
söknek és jóbarátoknak, akik ifjun
elhunyt felejtethetetlen jó fiam

Keller Róbert

a Herceg-Bosna bizt. társ. tisztviselője
temetésén résztvettek és részvét-
nyilvánításukkal mély fájdalommat
enyhíteni igyekeztek, valamint a
szép koszoru- és virágadományokért
ezuton mondok hálás köszönetet.

Üzv. Keller Szidónia,
mint édesanyja.

Egy 2 lyukas kukoricamorzsoló
uj Cormick motorral, egy dön-
gölögég (Sehtauchmaschine), egy
vasvágó- és lyukasztógép és egy
menetvágógép motorhajtásra . . .

eladó.

Bővebbet Braun Józsefnél Csősztetek.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Szives tudomására hozom a n. 6. közönségnek, hogy az evangélikus templommal
szemben levő pin-
cehelyiségben volt **cukrászüzletemet november 1-étől** a főpostával szem-
ben levő DEMKÓ-
féle ház utcai helyiségébe helyeztem át, hol friss **cukrászsütemények**en kívül bár-
mikor reggeli és **uzsonna-kávé** is kapható. Lakodalmakra, bankettekre vagy családi
ünnepélyekre **cukrászsütemények** készítését a legszolidabb árban vállalom.
A t. közönség szives pártfogását kérem, tisztelettel **KELLER JÓZSEF, cukrász**

Házeladás.

A Bajza utca 8. szám alatti ház
nagyobb család részére szabad kézből
előnyös árban eladó. Vétel esetén
azonnal beköltözhető.
Bővebbet ugyanott. 2335

Eladó rövidáruosztályunk régi
helyiségének teljes

üzleti berendezése

azonkívül 1 ló, 2 kocsi.

Nagybecskereki Népbank R.-T. -- Telefon 62 és 63.

Több üzlethelyiség

a város legforgalmasabb helyén, a
Parizka (Megyeház) utcában, a Tarnay-
féle házban, kiadó. Értekezni lehet
PANOS BÉLÁNÁL, Knez Pavlova (Ki-
nizsi) utca, Goigner-ház, délután egy
és kettő között. 2361

Ingyen cipőt

kap az, aki elküldi
pontos címét

„Voika” Ljubljana 17.

címre

és teljesíti az előírandó felátteleket.

Egy használt szürke télibunda

macskabóléssel,
opposon sálgallérral
jutányos áron eladó.

Megtekinthető: Horváth szücsnél,
Car Dusanova (Váraljai) u. — 1948

Egy mahagóni szalon garnitúra

mely áll 2 fauteuille, 2 szék, 1 diván
és egy asztalból, továbbá

egy könyvszekrény és egy dohányzóasztalka

eladó. — Megtekinthető délután 3-5
óra közt Veresmartiova (Uri) utca 23.
sz. alatt (sarokház). 2286

EREDETI Dániel olajfestmény

Sv. Nikola

eladó. — Megtekinthető naponta
d. u. 3-5 óra közt Veresmartiova
(Uri) utca 23. szám alatt. 2255

Nagy gyakorlattal bíró 1802

irodai munkacserő,

aki igen jól bírja a szerb, német és
magyar nyelvet, alkalmazást keres mint
levelező, fordító, pénzkezelő. Fél napra
is vállalkozik.

Megkeresések „Szorgalmas” jellege
a e lap kiadóhivatalához intézendők.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatvány-
raktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál. Velikibecskerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál